Republika Hrvatska
Općinski sud u Karlovcu
Karlovac

Poslovni broj: P-721/2021-22

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Karlovcu, po sucu pojedincu Ireni Šegavić, u pravnoj stvari tužitelja Gorana Marinića iz Josipdola, Treskavac 6, OIB 04917817780, zastupan po punomoćniku Vladimiru Vučkoviću, odvjetniku u Zagrebu, protiv tuženika OTP banka d.d. Split, Domovinskog rata 61, OIB 52508873833, zastupan po punomoćnicima iz Odvjetničkog društva Žurić i partneri d.o.o. Zagreb, radi isplate, nakon glavne i javne rasprave zaključene 1. listopada 2026., u nazočnosti punomoćnika tužitelja, i punomoćnice u zamjeni tuženika Irene Rauch Resanović, odvjetnice u Karlovcu, u zamjeni za OD Žurić i partneri d.o.o. Zagreb, 29. listopada 2026.

p r e s u d i o j e

I. Nalaže se tuženiku OTP banka d.d. Split, Domovinskog rata 61, OIB 52508873833, da tužitelju Goranu Mariniću iz Josipdola, Treskavac 6, OIB 04917817780, isplati iznos od 2.717,01 EUR, sa zateznim kamatama po stopi od 15% godišnje do 31. prosinca 2007., od 1. siječnja 2008. do 14% godišnje do 30. lipnja 2011. po stopi od 14% godišnje, od 1. srpnja 2011. do 31. srpnja 2015. po stopi od 12% godišnje, od 1. kolovoza 2015. do 31. prosinca 2022. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, a od 1. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 30. prosinca 2023. po stopi određenoj za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, koja referentna stopa je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, a, i to na iznos od:
9,72 EUR od 21.09.2006. do isplate
0,11 EUR od 20.10.2006. do isplate
7,47 EUR od 20.10.2021. do isplate
0,11 EUR od 21.11.2006. do isplate
4,87 EUR od 21.11.2006. do isplate
0,10 EUR od 20.12.2006. do isplate
4,93 EUR od 20.12.2006. do isplate

0,06 EUR od 17.01.2007. do isplate
3,05 EUR od 17.01.2007. do isplate
0,02 EUR od 16.02.2007. do isplate
0,87 EUR od 16.02.2007. do isplate
0,08 EUR od 17.03.2007. do isplate
3,13 EUR od 17.03.2007. do isplate
0,07 EUR od 17.04.2007. do isplate
1,17 EUR od 17.04.2007. do isplate
0,01 EUR od 18.04.2007. do isplate
1,69 EUR od 16.01.2008. do isplate
0,13 EUR od 23.01.2008. do isplate
0,71 EUR od 16.02.2008. do isplate
7,64 EUR od 15.3.2008. do isplate
0,23 EUR od 27.03.2008. do isplate
6,03 EUR od 16.04.2008. do isplate
0,44 EUR od 14.06.2008. do isplate
0,10 EUR od 16.10.2008. do isplate
6,08 EUR od 16.10.2008. do isplate
0,63 EUR od 21.10.2008. do isplate
19,36 EUR od 15.11.2008. do isplate
6,85 EUR od 16.12.2008. do isplate
0,44 EUR od 16.01.2009. do isplate
27,14 EUR od 16.01.2009. do isplate
1,26 EUR od 10.02.2009. do isplate
30,26EUR od 18.02.2009. do isplate
0,69 EUR od 24.03.2009. do isplate
23,28 EUR od 24.03.2009. do isplate
0,79 EUR od 09.04.2009. do isplate
23,44 EUR od 16.04.2009. do isplate
22,35 EUR od 16.05.2009. do isplate
19,14 EUR od 16.06.2009. do isplate
0,46 EUR od 25.06.2009. do isplate
20,69 EUR od 18.07.2009. do isplate
0,54 EUR od 18.08.2009. do isplate
17,74 EUR od 18.08.2009. do isplate
0,95 EUR od 16.09.2009 do isplate
19,18 EUR od 16.09.2009 do isplate
1,04 EUR od 13.10.2009. do isplate
0,22 EUR od 13.10.2009. do isplate
17,04 EUR od 16.10.2009. do isplate
19,83 EUR od 17.11.2009. do isplate
0,37 EUR od 16.12.2009. do isplate
18,33 EUR od 16.12.2009. do isplate
0,63 EUR od 16.01.2010. do isplate
23,63 EUR od 16.01.2010. do isplate
1,02 EUR od 21.01.2010. do isplate
0,59 EUR od 11.02.2010. do isplate
28,34 EUR od 16.02.2010. do isplate
27,88 EUR od 16.03.2010. do isplate
0,50 EUR od 16.04.2010. do isplate

31,80 EUR od 16.04.2010. do isplate
1,08 EUR od 18.05.2010. do isplate
36,84 EUR od 18.05.2010. do isplate
2,56 EUR od 17.06.2010. do isplate
34,02 EUR od 17.06.2010. do isplate
4,51 EUR od 08.07.2010. do isplate
49,50 EUR od 17.07.2010. do isplate
48,79 EUR od 17.08.2010. do isplate
1,48 EUR od 16.09.2010. do isplate
61,97 EUR od 16.09.2010. do isplate
2,27 EUR od 12.10.2010. do isplate
53,59 EUR od 16.10.2010. do isplate
0,68 EUR od 16.11.2010. do isplate
53,89 EUR od 16.11.2010. do isplate
3,66 EUR od 16.12.2010. do isplate
64,33 EUR od 16.12.2010. do isplate
5,47 EUR od 15.01.2011. do isplate
66,72 EUR od 15.01.2011. do isplate
4,76 EUR od 16.02.2011. do isplate
60,60 EUR od 16.02.2011. do isplate
6,05 EUR od 17.03.2011. do isplate
65,27 EUR od 17.03.2011. do isplate
6,60 EUR od 07.04.2011. do isplate
66,59 EUR od 16.04.2011. do isplate
1,66 EUR od 17.05.2011. do isplate
71,55 EUR od 17.05.2011. do isplate
5,82 EUR od 16.06.2011. do isplate
82,01 EUR od 16.06.2011. do isplate
7,16 EUR od 12.07.2011. do isplate
101,02 EUR od 16.07.2011. do isplate
6,56 EUR od 17.08.2011. do isplate
114,00 EUR od 17.08.2011. do isplate
11,97 EUR od 02.09.2011. do isplate
96,76 EUR od 16.09.2011. do isplate
86,27 EUR od 15.10.2011. do isplate
87,62 EUR od 16.11.2011. do isplate
87,22 EUR od 16.12.2011. do isplate
2,34 EUR od 29.12.2011. do isplate
95,88 EUR od 18.01.2012. do isplate
2,74 EUR od 16.02.2012. do isplate
95,36 EUR od 16.02.2012. do isplate
4,72 EUR od 25.02.2012. do isplate
97,15 EUR od 17.03.2012. do isplate
1,23 EUR od 17.04.2012. do isplate
94,48 EUR od 17.04.2012. do isplate
3,23 EUR od 08.05.2012. do isplate
97,67 EUR od 16.05.2012. do isplate
1,45 EUR od 06.06.2012. do isplate
18,92 EUR od 16.06.2012. do isplate
81,69 EUR od 21.06.2012. do isplate

98,00 EUR od 19.07.2012. do isplate
1,58 EUR od 11.08.2012. do isplate
94,49 EUR od 17.08.2012. do isplate, u roku od 15 dana.

II. Nalaže se tuženiku OTP banka d.d. Split, Domovinskog rata 61, OIB 52508873833, da tužitelju Goranu Mariniću iz Josipdola, Treskavac 6, OIB 04917817780, naknadi trošak postupka u iznosu od 1.824,86 EUR sa zateznom kamatom od 29. listopada 2026. do isplate, i to po stopi određenoj za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, koja referentna stopa je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, u roku od 15 dana.

Obrazloženje

1. Tužitelj je podnio tužbu u kojoj navodi da su 26. srpnja 2006. tužitelj i prednik tuženika sklopili ugovor o kreditu koji je sklopljen na iznos od 23.723,00 CHF u protuvrijednosti u kunama prema kupovnom tečaju kreditora na dan korištenja. U članku 4. predmetnog ugovora propisano je da je kamatna stopa promjenjiva i da na dan zaključenja ugovora iznosi 6,99%, a u članku 9. da je kamatna stopa promjenjiva i da se utvrđuje Odlukom o visini kamatnih stopa ili drugim aktom kreditora o čemu se kreditor obvezuje izvijestiti korisnika kredita te mu dostaviti i izmijenjeni iznos anuiteta. Za vrijeme trajanja kredita kreditor je vršio izmjene kamatne stope jednostranim aktima na koje korisnik kredita nije imao mogućnost utjecaja. U članku 10.a) predmetnog ugovora navedeno je da se kredit otplaćuje u 72 mjesečna anuiteta i to u 71 jednakih mjesečnih anuiteta u iznosu od 406,55 CHF i jednog preostalog anuiteta u iznosu od 405,14 CHF. Mjesečni anuiteti se, sukladno članku 10.d) plaćaju uplatom potrebnog iznosa u kunskoj protuvrijednosti, po prodajnom tečaju za valutu ugovora prema tečajnoj listi kreditora na dan dospijeća. Tužitelj navodi da je 10. kolovoza 2012. u cijelosti otplatio predmetni ugovor. Tužitelj navodi da mu je prilikom dolaska u poslovnicu Splitske banke u Ogulinu kredit u švicarcima prezentiran kao novi proizvod, te da mu je rečeno da rizika nema jer je riječ o neutralnoj zemlji sa sigurnom valutom. Tužitelj dalje navoda da se između stranaka za preplaćeni iznos kamate po predmetnom Ugovoru vodi postupak pred istim sudom pod brojem P-4997/2018. Tužitelj dalje navodi da je pravomoćnom presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj Pž-6632/2017 od 14. lipnja 2018. potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. u dijelu u kojem je utvrđeno da su banke, među ostalim i pravni prednik tuženika, u razdoblju od 1. lipnja 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedile kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima u kojima su koristili ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica CHF, a da prije zaključenja i u vrijeme predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana pa su time tuženici postupali suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača te Zakona o obveznim

odnosima. Odlukom Vrhovnog suda RH broj Rev-2221/2018 od 3. rujna 2019. odbijena je kao neosnovana revizija tuženih banaka i potvrđena odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 14. lipnja 2014. U odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-2245/17 od 20. ožujka 2018. navedeno je da podnošenje kolektivne tužbe prekida zastaru potraživanja pojedinačnih restitucijskih zahtjeva za koje zastara počinje teći od pravomoćnosti odluke donesene povodom kolektivne tužbe. Presuda Trgovačkog suda u Zagrebu u predmetu tužbe za zaštitu kolektivnih prava i interesa potrošača u predmetu P-1401/2012 u dijelu koji se odnosi na ništetnost valutne klauzule postala pravomoćna 14. lipnja 2018. iz čega slijedi da nije istekao petogodišnji rok zastare za podnošenje tužbe u ovom predmetu. Iz izračuna koji je sačinjen prije pokretanja ovog postupka, tužitelj navodi da proizlazi da je preplatio iznos od 21.427,71 kn s pripadajućim zateznim kamatama, koji iznos s kamatama potražuje tužbom.

2. U odgovoru na tužbu tuženik ističe da je u cijelosti neosnovane te predlaže odbiti tužbeni zahtjev. Tuženik dalje ističe da nije sporno da je tužitelj sa tuženikom sklopio Ugovor o kreditu broj 47605/06 (dalje: „Ugovor o kreditu“ ili „Ugovor“). Međutim, sporno je jesu li u konkretnom slučaju pojedine odredbe Ugovora nepoštene, a time i ništetne. Tužitelj svoj tužbeni zahtjev temelji na tome da je Ugovor u navodnoj suprotnosti sa određenim zakonskim odredbama kojima je uređena zaštita potrošača. Tuženik se takvim tvrdnjama izričito protivi te će u nastavku obrazložiti temelj za svoje protivljenje. Nadalje, tuženik ističe prigovor zastare potraživanja. Tužitelj je predmetni parnični postupak pokrenuo tek 26. studenog 2019. pa tuženik prigovara zastari utuženih iznosa sukladno Zakonu o obveznim odnosima (NN 35/05 – 29/18, dalje: „ZOO“), ovisno o pravnoj kvalifikaciji potraživanja tužitelja budući da ista nije specificirana tužbom. Ako bi se ovaj postupak kvalificirao kao postupak radi naknade štete, primjenjiv je zastarni rok iz odredbe članka 230. ZOO-a, koji propisuje da tražbine za naknadu štete zastarijevaju za 3 godine od kada je oštećenik doznao za štetu i za osobu koja je štetu učinila, a u svakom slučaju u roku od 5 godina od kada je šteta nastala. Iako tužitelj nije specificirao tužbeni zahtjev, a uzevši u obzir činjenicu datuma sklapanja ugovora, očito je da je protekao i subjektivni i objektivni rok. Ako bi se ovaj postupak kvalificirao kao postupak radi povrata mjesečnih anuiteta, primjenjiv bi bio zastarni rok iz odredbe članka 226. ZOO-a koji propisuje da tražbine povremenih davanja zastarijevaju za 3 godine od dospjelosti svakog pojedinog davanja. Tuženik ističe i da se kod predmetnog ugovora o kreditu radilo o iznosima koji su tuženiku plaćani kao anuiteti. Stoga sukladno članku 226. ZOO-a, tražbine povremenih davanja (a u što se izričito uključene i tražbine anuiteta) zastarijevaju za tri godine od dospjelosti svakoga pojedinog davanja. Slijedom navedenog, bilo bi nedopustivo da, primjerice, takve tražbine tuženika prema tužitelju zastarijevaju za tri godine, ali da tražbina tužitelja za povrat istoga zastarijeva u duljem roku. Ako bi se zbog utvrđenja ništetnosti utvrdilo da se pak radi o stjecanju bez osnove, zastarni rok je 5 godina od dana sklapanja ništavog pravnog posla. Takvo je stajalište izraženo i u sudskoj praksi Vrhovnog suda Republike Hrvatske u presudi VSRH Rev x 183/2011 kako slijedi: „Prema prihvaćenoj praksi ovog suda, a suprotno stajalištu nižestupanjskih sudova, kod zahtjeva za vraćanje primljenog temeljem ništavog pravnog posla rok zastare potraživanja je pet godina u smislu odredbe čl. 371. ZOO, a zastarni rok počinje teći od dana sklapanja ništavog pravnog posla što u konkretnom slučaju znači 30. lipnja 1993. Obzirom da je tužitelj tužbu podnio tek 2001. osnovan je prigovor zastare potraživanja s osnova stečenog bez osnove, jer je protekao rok od pet godina u smislu odredbe čl. 371 ZOO od sklapanja spornog ugovora i kada se u smislu odredbe čl.

361. st. 1 ZOO uzima da je zastarijevanje počelo teći.“ Dakle, VSRH je zauzeo shvaćanje da petogodišnji zastarni rok počinje teći od dana sklapanja ugovora o kreditu. Dosljednom primjenom ovog shvaćanja, a uzevši u obzir trenutak sklapanja Ugovora, jasno je da je u odnosu na potraživanja iz tužbe nastupila zastara. U ovom sporu nema mjestu preslikavanju utvrđenja iz Parnice Potrošač jer je u toj parnici utvrđivana tek apstraktna pravna zaštita, čiji učinci se ne mogu neposredno primijeniti na pojedini ugovorni odnos, nego se u tom odnosu tek treba izvesti dokazivanje jesu li utvrđenja iz Parnice Potrošač i na koji način primjenjiva u pojedinačnom slučaju. Kolektivnom zaštitom osigurava se preventivna zaštita i kontrola nepoštenih ugovornih odredaba u odnosu na „prosječnog potrošača“, ali se njome ne mogu zamijeniti učinci koji se ostvaruju individualnom pravnom zaštitom, s obzirom da se u pojedinačnim parnicama uređuju pravni učinci pojedinačnog potrošačkog ugovora u odnosu na konkretnog potrošača. Stoga, u individualnom sporu zadatak je suda utvrditi primjenjuje li se i u kojoj mjeri načelo zaštite apstraktnog potrošača, onako kako je utvrđeno u kolektivnoj parnici, i na konkretnog potrošača u pojedinačnoj parnici. Drugim riječima, presuda u kolektivnom sporu nema pravni učinak erga omnes da bi se mogla primjenjivati na svaki pojedinačni spor pokrenutom pojedinačnom tužbom, slijedom čega je neosnovano pozivanje tužitelja na mogućnost automatske primjene utvrđenja iz Parnice Potrošač i Presude VTS-a. Nije pravno osnovano niti životno logično da se, primjera radi, osoba sa visokom stručnom spremom (između ostalog, diplomirani pravnik ili ekonomist), odnosno osoba koja je prethodno koristila proizvode bankarskog sektora (ugovorena štednja, ranije sklopljeni krediti i sl.) a koji bi bili korisnici kredita koji po svojim osnovnim obilježjima odgovaraju kreditima koji su bili predmet Parnice Potrošač (CHF valutna klauzula i jednostrano promjenjiva kamatna stopa), poziva na utvrđenja iz Presude VTS-a tvrdeći da mu odredbe o valutnoj klauzuli ili promjenjivoj kamatnoj stopi nisu bile razumljive. Takav hipotetski potrošač, iako sklapa ugovor za svrhu koja je izvan njegove profesionalne djelatnosti (potrošački ugovor), nije zato lišen životnog iskustva niti cjelokupnog znanja i iskustva koje je stekao kroz svoje obrazovanje ili u struci. Načelo zaštite potrošača i njenih dosega potrebno je promotriti kritički, dakle u svakom pojedinom sporu je potrebno dokazati postojanje svih onih pretpostavki na kojima je zasnovana Presuda VTS-a, a posebno vodeći se uputom VSRH u rješenju broj Revt-575/16 od 3. listopada 2017. Tuženik upućuje i na presudu Županijskog suda u Puli broj Gž-311/2018 od 9. siječnja 2018. Predmetnom je presudom drugostupanjski sud prihvatio žalbu tuženika i preinačio prvostupanjsku presudu Općinskog suda u Šibeniku broj P-755/17 od 29. prosinca 2017. Bez pretjeranog ulaženja u sadržaj priložene presude, tuženik skreće pažnju na obrazloženje drugostupanjskog suda. Naime, isti je istaknuo da „…ugovorena promjenjiva kamatna stopa nije suprotno načelu savjesnosti i poštenja prouzročila očiglednu neravnopravnost u pravima i obvezama na štetu tužitelja u smislu članka 296. ZOO, jer to ne proizlazi iz svih okolnosti ocijenjenih prema čl. 296. ZOO-a, budući da je ugovor o kreditu sklopljen na uobičajeni način na koji to čine i druge banke, tužitelj je kao stručna osoba bio svjestan što je ugovoreno i s tim se suglasio, te je u cijelosti prijevremeno otplatio kredit…„ Drugostupanjski sud praktično u cijeloj presudi problematizira činjenicu da je tužitelju bilo jasno što je ugovarao te da se ne može tretirati kao prosječni potrošač s obzirom da je ekonomske naobrazbe. Iz tog razloga, odredbe ugovora se ne mogu smatrati kao nejasne i nerazumljive a priori. U konkretnom je predmetu stoga, potrebno tek ispitati i utvrditi pripada li tužitelj zaista kategoriji „prosječnog potrošača“ o kakvom potrošaču se problematizira u Parnici Potrošač. U odnosu na ugovorenu valutnu klauzulu vezanu za CHF, tuženik ističe da Presuda VTS donesena u Parnici Potrošač ne daje subjektivna prava potrošačima.

Kao što je tuženik već detaljno elaborirao, Presuda VTS ne daje pojedinačnom potrošaču subjektivna prava, s obzirom da je takva presuda usmjerena na apstraktnu pravnu zaštitu „prosječnog potrošača“ kao pravnog standarda. Stoga je tužitelj kao potrošač dužan dokazati da u ugovornom odnosu njega i tuženika postoje sve pretpostavke nepoštenosti valutne klauzule propisane člancima 84. i 81. Zakona o zaštiti potrošača (NN 96/03, 79/07, 125/07; dalje: „ZZP**“**). Da je to nemoguće učiniti u ovom sporu, proizlazi iz sljedećih okolnosti. Prvenstveno, ugovorna odredba o valutnoj klauzuli je jasna, lako uočljiva i razumljiva, slijedom čega osporavana odredba uopće ne može biti predmetom ocjene poštenosti. Već samim pregledom Ugovora moguće je zaključiti kako su ispunjene dvije pretpostavke – jasna i lako uočljiva odredba. Ugovorom jasno određeno da je iznos kredita u valuti CHF, te da će isti biti plasiran tužitelju u kunskoj protuvrijednosti. Također, odredbama Ugovora koje reguliraju otplatu kredita predviđeno je da će se mjesečni anuiteti plaćati uplatom potrebnog iznosa u kunskoj protuvrijednosti. Navedene odredbe jasno su koncipirane Ugovorom te unesene u Ugovor na lako uočljivim mjestima, bez ikakvih dodatnih uvjeta predviđenih posebnim odredbama napisanim manjim slovima ili umetnutim u fusnotu Ugovora. Što se tiče razumljivosti valutne klauzule, tuženik ukazuje da je tužitelj prethodno sklapanju Ugovora, kao savjesna ugovorna strana, sam bio dužan informirati se o valutnoj klauzuli i eventualnim posljedicama koje ona može imati po njegova prava i obaveze iz Ugovora. Pored toga, tužitelj je potpisom Ugovora potvrdio upoznatost sa značenjem valutne klauzule. Ugovorom o kreditu jasno je propisano da: „Korisnik kredita potpisom ovog ugovora potvrđuje da je upoznat sa promjenjivošću tečaja izabrane valute Ugovora koja se primjenjuje za izračun kunske protuvrijednosti svih novčanih obveza po ovom kreditu te svjesno i dobrovoljno preuzima rizik mogućeg nepovoljnog tečaja u odnosu na HRK, a Kreditor otklanja sa sebe svaku odgovornost za rizik preuzet izborom valute Ugovora.“ Neosnovano je da tužitelj sada, kada je prošlo preko deset godina od sklapanja Ugovora, tvrditi da mu odredbe Ugovora ipak nisu bile jasne i da nije bio svjestan rizika promjene tečaja CHF u odnosu na HRK. Isto tako, prethodno sklapanju Ugovora tužitelj je od strane raspoloživih službenika tuženika u svakom momentu mogao zatražiti sve dodatne informacije i pojašnjenja vezana za valutnu klauzulu i njen učinak na odnos ugovornih strana. Slijedom navedenog, budući da je u konkretnom slučaju sporna odredba Ugovora o kreditu za tužitelja jasna, lako uočljiva i razumljiva, sukladno odredbama članka 84. ZZP-a ocjena poštenosti ove odredbe prema kriterijima iz članka 81. ZZP-a nije dopuštena. Nadalje, tuženik ističe da ugovorna odredba o valutnoj klauzuli ne uzrokuje, protivno načelu savjesnosti i poštenja, značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. Čak i pod pretpostavkom da sud utvrdi kako jedan od uvjeta iz članka 84. ZZP-a nije ispunjen u konkretnom slučaju, te je osporavana odredba podložna ocjeni poštenosti iz članka 81. ZZP-a, tužitelj nije dokazao da je u konkretnom ugovornom odnosu tuženik postupao protivno načelu savjesnosti i poštenja, odnosno da je nastala značajna neravnoteža u pravima na štetu tužitelja. U pogledu ocjene je li tuženik u ugovornom odnosu tužitelja i tuženika postupao protivno načelu savjesnosti i poštenja, tuženik upućuje na stajalište koje je VSRH zauzeto u njegovom rješenju broj Revt 575/16 od 3.10.2017. (dalje: „Rješenje VSRH**“**) i uputu ovog suda za procjenu može li se postupanje tuženika u pojedinom ugovornom odnosu smatrati nepoštenim. Prema stavu revizijskog suda, od presudnog značaja za ocjenu poštenosti postupanja tuženika u ugovornom odnosu s potrošačem, jest utvrđenje činjenice je li tuženik „…kao financijske ustanove znale, odnosno po redovitom tijeku stvari mogle odnosno morale znati kakav će u budućem, ugovorenom razdoblju trajanja tih kredita biti smjer kretanja tečaja švicarskog franka i ostalih valuta uz koje

su ugovoreni kreditu i uz primjenu valutne klauzule?“ Na taj način, VSRH je nižim sudovima dao jasnu smjernicu što bi trebala biti polazna osnova u utvrđenju je li tuženik, kao i ostale banke, postupao protivno načelu savjesnosti i poštenja. Iako je teret dokaza ove činjenice na tužitelju, tuženik u ovom dijelu, ukazuje na okolnosti iz kojih proizlazi da tuženik, unatoč svojoj stručnosti i pažnji nije znao niti je mogao znati za buduća kretanja tečaja CHF. Naime, od 1999. do 2010. godine, tečaj CHF-a u odnosu na EUR je i rastao i padao (od 2003. godine - 2008. godine tečaj CHF-a u odnosu na EUR uglavnom pada (!)), i to bez značajnijih oscilacija, a značajnije promjene počele su tek u 2010. godini, dakle, znatno nakon razdoblja obuhvaćenog utvrđenjima u Parnici Potrošač. Daljnje kretanje tečaja CHF-a nakon 2010. godine, i to aprecijaciju bez presedana, kao posljedicu svjetske ekonomske krize, nitko nije mogao predvidjeti, pa niti tuženik. Bilo kakvo predviđanje aprecijacije i informiranje potrošača o tome smatralo bi se krajnje špekulativnim postupanjem tuženika, ako ne i nezakonitim. Uz navedeno, bitno je napomenuti da u vrijeme sklapanja osporavanih ugovornih odredaba nije postojao niti jedan zakonski i podzakonski propis koji bi od tuženika zahtijevao određeni način postupanja pri sklapanju ugovora s valutnom klauzulom, odnosno da nisu postojali pravni okviri u kojima bi tuženik morao djelovati na području informiranja potrošača prije i u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu. Slijedom toga, očigledno je kako tuženik u ugovornom odnosu s tužiteljem nije postupao protivno načelu savjesnosti i poštenja, te time prouzročio neravnotežu na štetu potrošača, o kojoj se okolnosti tuženik detaljnije očituje u nastavku. Da bi se određena ugovorna odredba mogla kvalificirati nepoštenom, takva odredba mora prouzročiti:
- nominalnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača;
- a koja neravnoteža mora biti značajna. Stoga, za ocjenu je li osporavana valutna klauzula prouzročila znatniju neravnotežu u pravima i obvezama na štetu potrošača bitno je odnos konkretnih ugovornih strana promatrati s razine nominalnih pozicija (vezanost valutne klauzule za tečaj CHF s jednakim rizikom promjene tečaja na štetu/u korist bilo koje od dvije ugovorne strane), a ne naknadno povećanih obveza jedne strane (ovdje tužitelja – potrošača) uslijed nepredvidivih ili naglih promjena tečaja CHF. Činjenica da se tečaj CHF naknadno promijenio na štetu potrošača, ne može i ne smije biti relevantan za ocjenu nepoštenosti (a time i ništetnosti) primarno ugovorene valutne klauzule prema kojoj su kako tužitelj, tako i tuženik, imali jednake i ravnopravne startne (nominalne) pozicije. Nepobitna je činjenica da je tuženik, kao i sam tužitelj, bio izložen riziku valutne klauzule, odnosno svim posljedicama promjene tečaja CHF. Okolnost da je kretanje tečaja dovelo do promjene visine obveza na jednoj ugovornoj strani nikako ne može predstavljati razlog ništavosti takve odredbe, već okolnost koja hipotetski može dovesti do primjene drugih pravnih instituta, ako su ispunjene sve zakonske pretpostavke (npr. clausula rebus sic stantibus). Slijedom navedenog, pretpostavka neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja nije ispunjena u ovom slučaju. U odnosu na promjenjivost kamatne stope, tuženik ističe da ista nije bila predmetom ispitivanja ništetnosti u Parnici Potrošač. Tužitelj je neosnovano proširio opseg utvrđenja iz Presude VTS-a donesenih u Parnici Potrošač i na odredbe o promjenjivosti kamatne stope, iako to nije bilo predmetom ispitivanja u Parnici Potrošač. U kolektivnom sporu bila je ispitivana primjenjivost kamatne stope u skladu sa jednostranom odlukom banke bez egzaktno utvrđenih parametara i metode izračuna parametara promjenjivosti. To znači, čak i kada bi utvrđenja iz Presude Potrošač bila primjenjiva na ovaj spor, njima nije utvrđena ništetnost promjenjivosti kamatne stope niti promjenjivost kamatne stope jednostranom odlukom banke. Tužitelj pogrešno smatra da se može naprosto pozivati na pravna utvrđenja iz Presude VTS-

a bez dokazivanja osnove tužbenog zahtjeva. Suprotno tome, tužitelj je dužan u ugovornom odnosu nje i tuženika dokazati postojanje svih pretpostavki ništetnosti sporne ugovorne odredbe o promjenjivosti kamatne stope. Naime, da bi se određena ugovorna odredba utvrdila ništetnom, potrebno je da se kumulativno ispune sljedeći uvjeti:

- da se o toj odredbi nije pojedinačno pregovaralo;
- da je odredba i/ili nejasna, i/ili teško razumljiva, i/ili teško uočljiva; te naposljetku
- da odredba suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (ovdje tužitelja). Niti jedna od ove tri pretpostavke nije ispunjena, prema tome osnova za stjecanje utuženih anuiteta nije otpala i ne može se primijeniti članak 1111. st. 3. ZOO-a. Za početak, pogrešno je stajalište tužitelja o ništavosti pojedinih odredaba Ugovora. Naime, materijalno pravo koje je bilo na snazi u vrijeme sklapanja Ugovora, kao i materijalno pravo koje je do danas ostalo na snazi u Republici Hrvatskoj, izrijekom predviđa mogućnost ugovaranja promjenjive kamatne stope u ugovorima o potrošačkom kreditiranju. To se odnosi kako na ZZP, tako i na Zakon o potrošačkom kreditiranju (NN 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 9/15; dalje: „ZPK**"**). Dakle, tužitelj nije ovlašten tražiti da se ništetnim utvrdi dio Ugovora koji je dopušten u skladu s pozitivnim propisima u Republici Hrvatskoj. Nadalje, Ugovorom nije ugovoreno samo da je promjenjiva redovna kamatna stopa tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke. Dapače, ugovorne strane izrijekom su ugovorile (točnije tužitelj je potvrdio) sljedeće: „…Na odnose koji nisu regulirani ovim Ugovorom primjenjivat će se odgovarajuće odredbe važećih zakona te akti Kreditora koji reguliraju materiju kreditiranja s kojima su ugovorne strane upoznate. Prihvat primjene navedenih akata obuhvaća i njihove izmjene i dopune." Spomenuti interni akti tuženika služe kao dopuna posebnih pogodbi koje su utvrđene između tuženika i tužitelja kao ugovaratelja u potrošačkom ugovoru, pa obvezuju kao i posebne pogodbe. Slijedom toga, pravni osnov za promjenu kamatnih stopa kod tuženika predstavljale su:

- odredbe samih Ugovora o promjenjivosti kamatne stope i načinu promjene;
- interni akti tuženika; te
- sve ostale isprave i podnesci tuženika. Prema tome, netočno je tvrditi da je tuženik donosio proizvoljne odluke s kojima tužitelj nije bio ili mogao biti upoznat. Tužitelju je prilikom sklapanja Ugovora bilo poznato da se za promjenu kamatne stope uzimaju vrijednosti određene Odlukom o kamatama banke, što je interni akt tuženika i dostupan je svima. Slijedom gornjih navoda, te s obzirom da su ugovorne strane izrijekom ugovorile primjenu odredbe o promjeni kamatne stope odlukom tuženika, a da su izrijekom ugovorile i primjenu internih akata tuženika, u cijelosti je konzumirana pretpostavka da se o odredbi mora prethodno pregovarati. Obzirom da je očito da je odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi iz Ugovora i jasna i uočljiva i razumljiva, njezinu nedopuštenost odnosno ništetnost nije ni moguće utvrđivati, a u skladu s prethodnim obrazloženjem tzv. testa razumljivosti u prethodnim paragrafima ovog odgovora na tužbu. Međutim, tuženik će se u nastavku uzgredno osvrnuti i na nepostojanje znatne neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana. Kriterij za utvrđivanje ništetnosti ugovornih odredaba u ugovorima o potrošačkom kreditiranju, a za koje je prethodno utvrđeno da su ili nejasne ili neuočljive ili nerazumljive je da suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuju znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (ovdje tužitelja). Ni to u ovom slučaju nije ispunjeno. Da bi to bolje objasnio, tuženik će pojednostavljeno i skraćeno objasniti metodologiju promjene kamatnih stopa. Naime, način na koji je kamatna stopa mijenjana, određen

je Općim uvjetima poslovanja Banke gdje je navedeno da će tuženik kod utvrđivanja i promjene kamatnih stopa voditi računa o „tržišnim uvjetima". Pod tržišnim uvjetima se priznaju troškovi kapitala, odnosno sredstva koja služe za odobravanje kredita, regulatorni uvjeti te rizik na tržištu, a pri tome posebno treba obratiti pažnju na troškove kapitala tj. izvora sredstava te trošak rizika. Tuženik je odluku o promjeni kamatnih stopa donosio u pravilu jednom godišnje i to u trenutku kada je promjena uvjeta na tržištu bitno odstupala od tekućih kamatnih stopa u portfelju tuženika, a pri tome se rukovodio kombinacijom sljedećih parametara:

- Visina kamatnih stopa (cijena) koju tuženik plaća na izvore sredstava (kamatne stope na depozite građana),
- Visinu kamatnih stopa koje tuženik plaća na izvore sredstava na međunarodnom tržištu kapitala (izravno povezano sa promjenama vrijednosti referentnih kamatnih stopa odnosno indeksom CDS - Credit Deafult Swaps – a o čemu podrobnije niže u ovom podnesku)
- Rizik naplate kredita (također povezano sa CDS). Tuženik smatra potrebnim, protumačiti samo značenje CDS-a i njegovog utjecaja na povećanje kamata, odnosno troškova kredita tužitelja. Naime, tijekom 2008. godine troškovi pribavljanja sredstava banaka su ekstremno rasli kao posljedica nastale ekonomske krize. Naime, tuženik kao banka je dužan primjenjivati Odluku Hrvatske narodne banke o ograničavanju izloženosti kreditnih institucija valutnom riziku (dalje: „Odluka“). Temeljem ove Odluke banke su dužne održavati valutnu usklađenost obveza i tražbina, te bankama nije dopušteno, izvan propisanih mjera, obveze preuzimati u jednoj valuti, a tražbine ugovarati u drugoj valuti. Stoga je tuženik tijekom cijelog razdoblja plasmana kredita u CHF bio dužan održavati odnos danih kredita u CHF s izvorima u CHF. Obzirom na ekstreman porast tečaja CHF u narednom periodu nakon sklapanja Ugovora o kreditu došlo je i to velikog povećanja troškova pribavljanja sredstava za tuženika. Pored toga, treba napomenuti da su se u razdoblju prije globalne financijske krize (jesen 2008.) ulaganja u cjelokupnu regiju srednje i jugoistočne Europe percipirala kao sigurna, a investitori su ulaganjima u promatranu regiji bili dodatno skloni uslijed relativno visokih stopa rasta BDP-a i domaće potrošnje. Međutim, globalna financijska kriza potvrdila je da gospodarski rast u regiji, pogotovo na jugoistoku Europe, nije temeljen na održivim temeljima. Uz pad gospodarske aktivnosti zemlje u regiji zabilježile su i probleme s javnim financijama te pritiske na stabilnost financijskog sustava, što je utjecalo na povećanje državne premije rizika (Credit Deafult Swaps - CDS, spreadovi na državne obveznice - razlika između kupovne i prodajne cijene na FOREX tržištu obično se naziva „spread“; a na Forex tržištu valuta jedne zemlje se razmjenjuje za valute drugih zemalja, istovremeno kupujući jednu valutu a prodajući drugu). Tako se primjerice petogodišnji CDS s razina od ispod 1% s kraja ljeta 2008. popeo na razine i blizu 6% već u ožujku 2009. godine. Ovakav rast premije rizika ima je značajan utjecaj na rast troškova zaduživanja tuženika. Istovremeno, središnje banke najrazvijenijih zemalja svijeta fokusirale su se na konvencionalne i nekonvencionalne mjere ekspanzivne monetarne politike, što je dovelo do polaganog pada referentnih kamatnih stopa na međunarodnim tržištima. Međutim, premija rizika za zemlje u regiji je ipak ostvarila znatno snažniji rast te je njena razina od početka 2009. godine postala ključni čimbenik u određivanju cijene zaduživanja svih domaćih sektora, pa tako i banaka. Većina izvora financiranja kreditne aktivnosti vezane uz CHF odnosila se na zaduživanje u inozemstvu, što je i očekivano obzirom na dominantnu sklonost građana Hrvatske da štede u stranoj valuti. Zbog ovih razloga, bez obzira na pad LIBOR-a tuženik nije mogao umanjiti kamatnu stopu jer je parametar troška pribavljanja sredstava izuzetno narastao. Prema gore navedenom jasno proizlazi da tuženik ni na koji način nije

donosio jednostrane odluke na štetu tužitelja bez valjanog ugovorom predviđenog razloga. Potpuno je pogrešno jednoznačno i doslovno tumačenje odredbi Zakona o zaštiti potrošača od strane tužitelja kada zaključuje kako je sama činjenica da bi tuženik mijenjao kamatnu stopu iz predmetnom ugovora o kreditu temeljem jednostrane odluke – nezakonita, odnosno nepoštena. Obzirom da je načelo savjesnosti i poštenja, kao opće načelo obveznog prava, svoju afirmaciju doživjelo u sudskoj praksi, stav tuženika podržao je i Visoki trgovački sud RH u presudi Pž- 2462/03: „Dodatkom ugovora o kreditu koji se odnosi na kratkoročni kredit od 28. prosinca 1993.godine ugovorena je promjenljiva kamatna stopa, time da je u oba ugovora utanačeno da će se promjenljiva kamatna stopa obračunavati sa odlukama Banke. Nadalje prvostupanjski sud je pravilno primijenio odredbu čl.399.st.2. Zakona o obveznim odnosima, a s obzirom da je u konkretnom slučaju kamata dana na kredite, te je bila ugovorena sukladno važećim poslovnim uvjetima i odlukama banke, kreditor je imao ovlaštenje kamatu obračunavati na način kako je to postavljeno tužbenim zahtjevom, jer je to bilo sukladno sa važećim propisima. Navedeno ujedno otklanja prigovor tuženika da bi kamatna stopa upućivala na elemente zelenaškog ugovora.“ U konkretnom sporu radi se upravo o ponašanju koje je u citiranoj presudi prepoznao Visoki trgovački sud Republike Hrvatske – promjena kamatne stope je bila zakonom dopuštena, kamate su bile tržišno primjerene (jer su pratile tržišne parametre) i najvažnije, ponašanje tuženika u cijelosti je bilo usklađeno s važećim propisima. Slijedom toga, tuženik opravdano tvrdi da odredba o promjenjivosti kamatne stope iz Ugovora nije protivna načelu savjesnosti i poštenja, odnosno da nije ni uzrokovala znatnu neravnotežu ugovornih strana. Tuženik prigovara postavljenoj visini tužbenog zahtjeva, s obzirom da ista ne proizlazi niti iz jednog dokaznog prijedloga dostavljenog od strane tužitelja. Tuženik napominje da tužitelj nije dokazao niti osnovu svog tužbenog zahtjeva pa uopće nema mjesta raspravljanju o visini, stoga se tuženik protivi financijskom vještačenju na okolnost visine tužbenog zahtjeva. Slijedom svega navedenog, tuženik predlaže sudu da odbije tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti te da obveže tužitelja naknaditi tuženiku troškove parničnog postupka.

3. U dokaznom postupku sud je izvršio uvid u otplatni plan na listu 6-7, Ugovor o kreditu broj 47605/06 od 26. srpnja 2006., izračun EKS i otplatni plan na listu 11 i 12, dokumentaciju na listu 66-80, saslušao tužitelja kao stranku, proveo financijsko vještačenje po D&S d.o.o. Karlovac, dok obzirom na utvrđeno činjenično stanje i pravnu ocjenu spora daljnji dokazi nisu provedeni.

4. Nakon provedenog financijskog vještačenja, tužitelj je podneskom od 6. ožujka 2026. smanjio zahtjev na iznos od 2.717,01 EUR a zateznim kamatama na pojedine mjesečne iznose kao u izreci ove presude.

5. Obzirom na navode tuženika (strana 49 spisa) o uračunavanju negativnih razlika zbog promjene valutnog tečaja, sadržajno je izjavljen materijalnopravni prigovor. Stoga su mjerodavne odredbe članka 195. do 202. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/2005).kojima je regulirano građanskopravno prebijanje kada dva pravna subjekta steknu jedan prema drugome istovrsna i dospjela potraživanja, što dovodi do ukidanja uzajamnih ovlaštenja i obveza, odnosno prijeboja do visine do koje su uzajamna potraživanja po iznosu jednaka. Pritom je potrebno da jedan subjekt da takvu izjavu drugom subjektu, a do gašenja uzajamnih potraživanja dolazi ne tek od priopćenja volje o kompenzaciji nego od kada su se potraživanja realno susrela.

6. Materijalnopravni prigovor prijeboja može se istaknuti do zaključenja glavne rasprave, s time da sukladno odredbi čl. 288.a st. 6. ZPP radi opravdanja takvog prigovora ne mogu iznositi nove činjenice niti se mogu predlagati novi dokazi, osim u slučaju iz čl. 299. st. 2. ZPP.

7. Tužbeni zahtjev je osnovan.

8. Predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu s osnove preplaćenog iznosa zbog promjene tečaja CHF u odnosu na kunu, te svoj zahtjev zasniva na ništetnosti ugovorne odredbe kojom je ugovoren švicarski franak (CHF) kao valuta uz koju je vezana glavnica, odnosno na ništetnosti valutne klauzule.

9. Nije sporno da su tužitelj, kao korisnik kredita i prednik tuženika Societe generale – Splitska banka d.d. Split , kao kreditor 26. srpnja 2006. sklopili ugovor o kreditu, broj ugovora 47605/06 kojim je tuženik odobrio tužitelju kredit u kunskoj protuvrijednosti iznosa od 23.723,00 CHF po kupovnom tečaju kreditora na dan korištenja, uz rok otplate od 72 mjeseca.

10. Nije sporno da je kredit u cijelosti isplaćen 10. kolovoza 2012. i da ugovor nije konvertiran u EUR.

11. Nesporno je da se za vrijeme trajanja otplate kredita mijenjao tečaj CHF u odnosu na kunu, a što je dovelo do povećanja mjesečnog anuiteta.

12. U postupku je utvrđeno da je:

- donesena pravomoćna presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj: P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., u sporu po kolektivnoj tužbi Udruge potrošač koja je u odnosu na promjenjivu kamatnu stopu potvrđena presudom Visokog Trgovačkog suda RH broj: Pž-7129/13 od 13. lipnja 2014. i presudom VSRH broj: Revt-249/14 od 9. travnja 2015.,

-donesena pravomoćna presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj: P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., u sporu po kolektivnoj tužbi Udruge potrošač koja je u odnosu na ugovorenu valutu CHF potvrđena presudom Visokog trgovačkog suda RH broj: Pž-6632/2017 od 14. lipnja 2018., i presudom VSRH broj: Revt-2221/18 od 3. 9. 2019.,

- pravomoćnom presudom utvrđeno da je između ostalih banaka i ovdje tužena banka povrijedila kolektivne interese i prava potrošača koristeći u govorima o potrošačkom kreditiranju ništetne i nepoštene ugovorne odredbe ugovarajući švicarski franak kao valutu uz koju je vezana glavnica, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora nije potrošače i potpunosti informirala o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke te da je tužena povrijedila kolektivne interese i prava potrošača koristeći u ugovorima o potrošačkom kreditiranju ništetne i nepoštene ugovorne odredbe o ugovorenoj redovnoj kamati koja se tijekom postojanja obveze promijenila u skladu s jednostranom odlukom tužene te da su nepoštene odredbe o kojima se nije pojedinačno pregovaralo ništetne od samog početka odnosno od trenutka kada su postale sadržajem standardnog ugovora, a njihovo korištenje predstavlja postupanje protivno odredbama Zakona o zaštiti potrošača.

13. Dakle, u navedenom kolektivnom sporu utvrđeno je da prosječni potrošač nije znao da je uz valutnu klauzulu u švicarskim francima vezan rizik „valute utočišta“ koji

ne postoji kod valutne klauzule u eurima, pa tako nije znao niti da je, jer je to bitno za donošenje informirane odluke o sklapanju ugovora koji sadrži sporne odredbe trebao biti o tome obaviješten. Osim toga, utvrđeno je da su tužene banke, među kojima je i tuženica, u određeno navedenim razdobljima povrijedile kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita sklapanjem ugovora o kreditu, koristeći u njima nepoštene i ništetne ugovorne odredbe ugovaranjem valute uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a sve suprotno odredbama čl. 81., 82. i 90. Zakona o zaštiti potrošača iz 2003. („Narodne novine“, broj 96/03), tim više što je predmetni ugovor unaprijed formuliran od strane tuženice i da u konkretnom slučaju tužitelj nije imao utjecaj na njegov sadržaj. Time je odlučeno o nepoštenosti odredbe o valutnoj klauzuli u CHF, jer je ocijenjeno da su tužene banke, tako i tuženica, imale saznanja o izglednoj budućoj promjeni tečaja švicarskog franka prema kuni na štetu potrošača, a unatoč tome su ih poticali na sklapanje ugovora o kreditima s valutnom klauzulom u CHF, a iz dostupnih informacija potrošači nisu mogli razumjeti i predvidjeti ekonomske posljedice koje za njih proizlaze iz predloženih ugovornih odredbi kojima se glavnica veže uz valutu CHF, te informirano odlučiti o sklapanju ili nesklapanju ugovora s takvim odredbama.

14. Obzirom se tužitelj pozvao na pravno utvrđenje iz navedenog kolektivnog spora, sukladno odredbi članka 118. ZZP i 502.c ZPP sud je vezan za utvrđenja iz navedenih odluka donesenih u postupku povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača. Radi se o direktnom učinku za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača u posebnim postupcima radi ostvarenja prava potrošača na naknadu.

15. Vrhovni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci broj Revt-249/14-2 od 9. travnja 2015., obrazlaže aktivnu legitimaciju tužitelja u postupku za podnošenje tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, i pritom naglašava da zakonske odredbe nisu same sebi svrha, već se donose u svrhu uređenja određenog pravnog područja i pravnih odnosa koji u njemu nastaju, a u primjeni donesenih propisa one se trebaju tumačiti smisleno, polazeći od volje zakonodavca, ali uvijek imajući na umu svrhu kojoj su one namijenjene, kao i učinak koji se njihovom primjenom postiže. Na isti način ovdje citirane zakonske odredbe tumači i Visoki trgovački sud RH u obrazloženju svoje presude broj: Pž-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. navodeći da se pojedini potrošači, u slučaju postojanja osuđujuće odluke, u postupku individualne pravne zaštite, radi naknade štete, izmjene ugovora ili slično, mogu pozvati na sadržaj odluke iz postupka zaštite kolektivnih interesa i prava.

16. Obzirom na nespornu činjenicu da je predmetnim ugovorom o kreditu između stranka, koji je sklopljen u razdoblju na koje se odnosi presuda Trgovačkog suda u Zagrebu iz postupka zaštite kolektivnih interesa i prava, ugovorena odredba kojom je ugovoren švicarski franak kao valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, te je i takvu ugovornu odredbu citiranom pravomoćnom presudom Trgovački sud u Zagrebu utvrdio nepoštenom te stoga ništetnom, ovaj sud smatra kako je sukladno citiranim odredbama čl. 138.a ZZP/07, čl. 118. ZZP/14 i čl. 502.c ZPP tim pravnim utvrđenjima vezan u ovom postupku.

17. U postupku kolektivne zaštite potrošača pravomoćno utvrđeno da je odredba o promjeni tečaja za valutu CHF ništetna jer o njoj banke (među njima i tužena) nisu pojedinačno pregovarale s potrošačima, to i u ovom postupku vrijedi presumpcija da se o pojedinoj odredbi nije pregovaralo pa je na tuženoj ležao teret dokaza da dokaže protivno.

18. Tužitelj ima status potrošača u smislu odredbe članka 3. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 96/03, u daljnjem tekstu: ZZP) obzirom ugovor o kreditu nije sklopljen u svrhu koja bi bila namijenjena njegovoj poslovnoj djelatnosti niti obavljanju djelatnosti slobodnog zanimanja. Radilo se o nenamjenskom kreditu koji je tužitelj koristio u privatne svrhe, i to dovršenje kuće u Josipdolu, Treskavac 4, u kojoj i danas živi.

19. Radi se o potrošačkom kreditu pa tužitelj u konkretnom slučaju ima status potrošača.

20. Nadalje, prema odredbi članka 59. ZZP ugovor o potrošačkom zajmu mora sadržavati podatke potrebne za identifikaciju ugovora, odredbe o uvjetima pod kojima se zajam odobrava, a posebno: odredbu o iznosu zajma, odredbu o nominalnoj godišnjoj kamatnoj stopi i pretpostavkama pod kojima se godišnja nominalna kamatna stopa može promijeniti, odredbu o troškovima koji se u vrijeme sklapanja ugovora naplaćuju te pretpostavkama pod kojima se ti troškovi mogu promijeniti, odredbu o efektivnoj kamatnoj stopi, odredbu o pretpostavkama pod kojima efektivna kamatna stopa može biti promijenjena, odredbu o iznosu, broju i razdoblju ili datumu otplate pojedinih obroka zajma, kao i kamate i ostale troškove koje potrošač mora platiti kako bi otplatio zajam te, ako je moguće, ukupan iznos tih uplata, odredbu o ukupnom trošku zajma, odredbu o obvezi i uvjetima štednje ili pologa novca, ako je to pretpostavka za odobrenje zajma, nominalnu godišnju kamatnu stopu za zajam i nominalnu godišnju kamatnu stopu za sredstava pologa ako je polog pretpostavka za odobrenje zajma, odredbu o sredstvima osiguranja plaćanja, odredbu o pretpostavkama i postupku raskida ugovora o zajmu.

21. Stoga, predmetni ugovor predstavlja potrošački ugovor pa se može raspravljati o nepoštenosti njegovih odredbi s osnove Zakona o zaštiti potrošača.

22. Prema odredbi članka 81. stavak 1. ZZP, ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, a sukladno odredbi članka 81. stavka 2. ZZP, smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranoga standardnog ugovora trgovca. Nadalje, sukladno odredbi članka 87.stavak 1. ZZP, nepoštena ugovorna odredba je ništava.

23. Prema odredbi članka 81. stavak 4. ZZP ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj ugovornoj odredbi u unaprijed formuliranom standardnom ugovoru pojedinačno pregovaralo, dužan je to dokazati.

24. Tuženik nije dokazao da se o osporenim odredbama ugovora pojedinačno pregovaralo u smislu da je prilikom sklapanja ugovora tužena banka pružila tužitelju sve potrebne informacije ni da su odredbe o valutnoj klauzuli tužitelju, kao prosječnom potrošaču, bile jasne i razumljive. Stoga tuženik nije dokazao da su odredbe o valutnoj klauzuli bile jasne, uočljive i razumljive i da se o njima pojedinačno pregovaralo.

25. Neosnovano tuženik ističe i da je utvrđenje suda u suprotnosti sa shvaćanjima Suda EU u primjeni Direktive 93/13/EEZ obzirom stav da se radi o nepoštenim ugovornim odredbama koje su tužiteljici u vrijeme ugovaranja bile nerazumljive predstavlja primjenu prakse Suda EU u predmetima C-26/13 od 30. travnja 2014., C-51/17 od 17.siječnja 2017. TP Bank Nyrt., C-118/17 od 14. ožujka 2019. Dunai i C-70/17 i C179/17 26. ožujka 2019. Abanca Corporación Bancaria.

26. Stoga je i u konkretnom slučaju, nepoštena, a time i ništetna ugovorena odredba kojom je ugovoren švicarski franak kao valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak.

27. Dakle, u ovom sporu je utvrđeno da tužitelj kao prosječni potrošač nije znao da je uz valutnu klauzulu u švicarskim francima vezan rizik „valute utočišta“ koji ne postoji kod valutne klauzule u eurima, pa tako nije znao niti da je, jer je to bitno za donošenje informirane odluke o sklapanju ugovora koji sadrži sporne odredbe trebao biti o tome obaviješten. Osim toga, utvrđeno je da je predmetni ugovor unaprijed formuliran od strane tužene i da u konkretnom slučaju tužitelj nije imao utjecaj na njegov sadržaj. Stoga se radi o nepoštenosti odredbe o valutnoj klauzuli u CHF, jer je ocijenjeno da je tužena imala saznanja o izglednoj budućoj promjeni tečaja švicarskog franka prema kuni na štetu potrošača, a unatoč tome ih je poticala, odnosno samo nudila sklapanje ugovora o kreditima s valutnom klauzulom u CHF, a iz dostupnih informacija tužitelj kao potrošač nije mogao razumjeti i predvidjeti ekonomske posljedice koje za njega proizlaze iz predloženih ugovornih odredbi kojima se glavnica veže uz valutu CHF, te informirano odlučiti o sklapanju ili nesklapanju ugovora s takvim odredbama.

28. Stoga je i u konkretnom slučaju, nepoštena, a time i ništetna ugovorena odredba o valutnoj klauzuli kojom je ugovoren švicarski franak kao valuta uz koju je vezana glavnica.

29. Jednostrano određene ugovorne odredbe protivne su načelu savjesnosti i poštenja iz odredbe članka 4. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05, u daljnjem tekstu: ZOO).

30. Naime, odredbom članka 4. ZOO propisano je da u zasnivanju obveznih odnosa i ostvarivanju prava i obveza iz tih odnosa sudionici su dužni pridržavati se načela savjesnosti i poštenja.

31. Načelo savjesnosti i poštenja općenito znači da su sudionici obveznih odnosa dužni međusobno postupati obzirno i uvažavati interese obje ugovorne strane, vodeći pri tome računa o smislu i svrsi obveznog odnosa. Konkretno, kao mjerilo ponašanja procjenjuje se kako bi se ponašao prosječan čovjek ili prosječan potrošač, s jedne strane, odnosno, uredan i savjestan gospodarstvenik ili dobar domaćin s druge strane.

32. Sukladno odredbi članka 295. ZOO sud je ocijenio predmetni ugovor formularnim (tipskim) jer sadržava opće uvjete ugovora odnosno radi se o takvim ugovornim odredbama koje su sastavljene za veći broj ugovora koji jedna ugovorna strana (sastavljač) prije ili u trenutku sklapanja ugovora predlaže drugoj ugovornoj strani, bilo da su sadržani u formalnom (tipskom) ugovoru bilo da se na njih ugovor poziva pa opći uvjeti ugovora dopunjuju posebne pogodbe utvrđene među ugovarateljima u istom ugovoru i u pravilu obvezuju kao i ova.

33. Stoga se radi o odredbama koje su nepoštene u smislu odredbe članka 96. stavak 1. ZZP obzirom tuženik nije dokazao da se o predmetnim ugovornim odredbama pojedinačno uopće pregovaralo što je bio dužan dokazati u smislu odredbe čl. 96. st. 4. ZZP.

34. Prema članku 1111. ZOO kada dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno druge nadležne vlasti, ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi vrijednost postignute koristi. Prema stavku 3. istog članka obveza vraćanja, odnosno nadoknade vrijednosti nastaje i kada se nešto primi s obzirom na osnovu koja se nije ostvarila ili koja je kasnije otpala. Nakon što je utvrđeno da su predmetne ugovorne odredbe ništetne, ima se uzeti da se osnova nikada nije ostvarila, budući se za ono što je ništetno uzima da nije ni nastalo. Ništetnost nastaje ex tunc, od samog zaključenja posla. Prema članku 1115. ZOO kada se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva.

35. Radi utvrđenja visine zahtjeva zbog preplaćenoj tečaja CHF, provedeno je financijsko vještačenje po vještaku iz D&S d.o.o. Karlovac. Zadatak vještaka bio je utvrditi kolikoj je iznos tužitelj preplatio na ime razlike u valuti između iznosa utvrđenih početnim otplatnim planom po tečaju CHF, i iznosa koje je tužitelj platio zbog rasta tečaja CHF.

36. Provedenim vještačenjem utvrđeno je da je tužitelj preplatio kredit na ime tečaj u CHF u iznosu ukupno 2.717,01 EUR, pri čemu tzv.negativne tečajne razlike iznose 38,98 EUR. Vještak je iznose prikazao pojedinačno za svaki mjesec u utuženom razdoblju, navodeći točan datum uplate svakog pojedinog anuiteta, a koji izračun prihvaća i ovaj sud obzirom stranke nisu imale prigovora na sam obračun iznosa.

37. Predmet ovog spora je tužiteljev restitucijski zahtjev u smislu odredbe čl. 323. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05, u daljnjem tekstu: ZOO), prema kojoj svaka od stranaka može zahtijevati povrat onoga što je dala u ispunjenju ništetnog ugovora ili u ovom slučaju ništetne ugovorne odredbe.

38. Obzirom se radi o restitucijskom zahtjevu, ugovorne strane dužne su vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, također temeljem navedene odredbe članka 1111. ZOO.

39. Stoga je tuženiku naloženo tužitelju isplatiti iznos od 2.717,01 sa zateznim kamatama od dospijeća svakog pojedinog mjesečnog iznosa do isplate.

40. Prema članku 1115. ZOO kada se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva.

41. Tuženik je nepošteni stjecatelj, jer je povrijedio kolektivne interese i prava potrošača koristeći u ugovorima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe, čime je povrijedio odredbe ZZP/07, te ZOO. Radi toga mora vratiti ne samo ono što je stekao na temelju ništetnih odredaba, već i platiti zateznu kamatu od dana stjecanja.

42. Neosnovan je tuženikov prigovor zastare.

43. Kolektivna tužba u predmetu Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 podnesena je 4. travnja 2012., a u odnosu na valutnu klauzulu, presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. postala je pravomoćna 14. lipnja 2018. (danom donošenja presude Visokog trgovačkog suda RH broj Pž-7129/13).

44. Dakle, podnošenjem kolektivne tužbe Trgovačkom sudu u Zagrebu (4. travnja 2012.) u navedenom sporu za zaštitu kolektivnih prava prekinut je tijek zastare, dok je pravomoćnim okončanjem spora pred Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske donošenjem presude broj: Pž-6632/2017 dana 14. lipnja 2018. zastara je počela ponovno teći u odnosu na tražbinu s osnova ugovorena valute, kod čega se vrijeme prije prekida ne uračunava u tijek zastare.

45. O tome je pravno shvaćanje zauzeto i u odluci VSRH broj: Rev-2245/17-2 od 20. ožujka 2018., a koja je donijeta povodom revizije (podnijeta protiv presude ŽS u Osijeku broj: Gž-820/17 od 29.6.2017.-gdje je o zahtjevu za povrat preplaćene kamate) upravo u pogledu postavljenog pravnog pitanja "predstavlja li tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava podnesena u skladu sa čl. 131. Zakona o zaštiti potrošača, tužbu definiranu čl. 241. ZOO-a odnosno radnju vjerovnika kojoj ZOO daje učinak prekida zastarnog roka?".

46. U citiranoj odluci VSRH je zauzeo slijedeće shvaćanje: "pokretanjem parničnog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača dolazi do prekida zastare na temelju čl. 241. ZOO/05 te zastara individualnih restitucijskih zahtjeva počinje teći ispočetka tek od trenutka pravomoćnosti sudske odluke donesene u povodu te tužbe".

47. U odnosu zastarni rok, prije svega treba reći da kod instituta stjecanja bez osnove nije predviđen posebni zastarni rok, uslijed čega se ima primijeniti čl. 225. ZOO koji propisuje da tražbine zastarijevaju za pet godina ako zakonom nije određen neki drugi rok zastare.

48. Tužba u ovoj pravnoj stvari podnesena je 23. studenog 2019. Obzirom zastarni rok od pet godina počinje teći od dana donošenja presude pred Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske koja je donesena 14. lipnja 2018. (kada je prvostupanjska presuda Trgovačkog suda u Zagrebu postala pravomoćna i odnosu na valutu) to proizlazi da je tužba podnesena i preinačena unutar zastarnog roka od pet godina pa istaknuti prigovor zastare nije osnovan.

49. Valjalo je još odlučiti o postavljenom materijalnopravnom prigovoru prijeboja.

50. Obzirom je utvrđena ništetnost dijela odredbi ugovora o valutnoj klauzuli, tuženik ističe prigovor prijeboja s osnova razlike koja je nastala u periodima kada je tečaj CHF bio niži od tečaja po kojem je kredit isplaćen, time da se tuženik nije izričito izjasnio da li tražbinu istaknutu radi prebijanja temelji na stjecanju bez osnove ili na naknadi štete, ali dakle u svakom slučaju iz činjeničnih navoda tuženika u odgovoru na tužbu i postupku proizlazi i zaključuje se da prigovor prijeboja temelji na ništetnosti dijela odredbi ugovora o valutnoj klauzuli.

51. Radi se o djelomičnoj ništetnosti odredaba ugovora (čl. 324. ZOO), time da u smislu čl. 323. ZOO u slučaju ništetnosti ugovora (ovdje djelomične ništetnosti) svaka ugovora strana je dužna vratiti drugoj ono što je primila na temelju takvog ugovora.

52. U konkretnom slučaju plaćanjem anuiteta kredita u periodu dok je tečaj CHF bio niži od početnog ugovorenog, tužiteljica nije ništa primila niti je stekla bez osnove u smislu odredbe iz čl. 1111. st.1. u svezi st. 3. ZOO, jer je uplatu primio tuženik, pa stoga ne postoji ni obveza tužiteljice na vraćanje nečeg što nije primila, a time ne postoji niti konkretna tražbina tuženika po osnovi (djelomične) ništetnosti odredbe ugovora.

53. Nadalje ne postoji niti konkretna tražbina tuženika s osnova naknade štete.

54. Naime, čl. 323. st.2. ZOO je propisano da je ugovaratelj koji je kriv za sklapanje ugovora odgovoran za štetu suugovaratelju koji trpi zbog ništetnosti ako ovaj nije znao ili morao znati za uzrok ništetnosti.

55. U konkretnoj situaciji tuženik je taj koji je kriv za sklapanje ugovora jer prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora tuženik kao trgovac nije potrošače u cijelosti informirao o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti. Krivnja za ništetnost ugovorne odredbe je na strani tuženika, a nije kriv tužitelj pa stoga tužitelj niti ne može biti odgovoran za štetu, te tuženik kao ugovaratelj koji je kriv za štetu, ne može osnovano potraživati štetu, a u smislu citirane odredbe.

56. Tužitelju pripada naknada parničnih troškova u cijelosti temeljem odredbe članka 154. stavak 1. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/1991, 91/1992, 112/1999, 129/2000, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 2/2007, 96/2008, 84/2008, 123/2008, 57/2011, 25/2013, 89/2014, 70/2019, 80/2022, 114/2022, 155/2023, 146/2025) obzirom je u cijelosti uspio u sporu.

57. Troškovi tužitelja sastoje se od troškova zastupanja po punomoćniku-odvjetniku odmjerenog u skladu s Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine broj 138/23), i to za sastav tužbe iznos od 200,00 EUR prema Tbr.7.t.1., za sastav podnesaka od 14.7.2021. i 6.3.2026. u iznosu od 200,00 EUR prema Tbr.8.t.1, za zastupanje na raspravi 8.9.2021. u iznosu od 100,00 EUR prema Tbr.9.t.2., za zastupanje na raspravama 1.4.2025., 12.5.2025. i 1.10.2026.. u iznosu od 200,00 EUR prema Tbr.9.t.1. za svako ročište, što sve uvećano za trošak plaćene sudske pristojbe u iznosu od 74,86 EUR i trošak vještačenja u iznosu od 450,00 EUR, ukupno iznosi 1.824,86 EUR, koji iznos je naložen tuženiku isplatiti tužitelju na ime naknade troškova postupka, zajedno sa zatraženom zateznom kamatom od dana donošenja prvostupanjske odluke.

58. Tužitelju ne pripada trošak sudske pristojbe na presudu obzirom je odredbom članka 6. Zakona o izmjenama Zakona o sudskim pristojbama (Narodne novine broj 51/2023) točka 20. izmijenjena tako da su sada oslobođeni plaćanja sudskih pristojbi i tužitelji u postupcima pokrenutim na temelju pravomoćne sudske presude za zaštiti kolektivnih interesa.

59. Slijedom navedenog odlučeno je kao u izreci ove presude.

U Karlovcu 29. listopada 2026.

Sudac: Irena Šegavić

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove odluke nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana dostave prijepisa presude koji se stranci koja je pristupila na ročište za objavu presude uručuje i time se dostava smatra izvršenom (čl. 335. st. 8 ZPP).

Za stranku koja nije pristupila na ročište na kojem se presuda objavljuje, a uredno je obaviještena o ročištu, smatrat će se da joj je dostava presude obavljena onog dana kada je održano ročište za objavu presude (čl. 335 st. 9. ZPP). Ovjereni prijepis presude stranka može preuzeti u sudskoj zgradi.

U slučaju iz čl. 335. st. 9. ZPP sud će istaknuti presudu na internetskoj stranici e-oglasna ploča sudova gdje presuda mora biti istaknuta 8 dana, računajući od dana kada je održano ročište na kojem se presuda objavljuje.

Stranci koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje sud će presudu dostaviti prema odredbama ZPP o dostavi pismena te joj rok za izjavljivanje žalbe teče od dana dostave presude (čl. 335. st. 11. ZPP).

Žalba se podnosi pismeno u tri istovjetna primjerka ovome sudu. O žalbi odlučuje Županijski sud.

Dostavljeno:
1. Vladimir Vučković, odvjetnik u Zagrebu
2. OD Žurić i partneri d.o.o. Zagreb

Broj zapisa: **9-3088f-6179f**

Kontrolni broj: **0d728-03034-affe5**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:
https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Karlovcu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.